

Cover Up! The Bedekin

KETUBOT CHAPTER 4 MISHNAH 5

Mishnah
Kesuvas

לְעוֹלָם הִיא בְרִשׁוֹת הָאָב, עַד שֶׁתִּפְגַּס לְרִשׁוֹת הַבַּעַל לְנִשְׂוֹאִין. מִסֵּר
הָאָב לְשְׁלוּחֵי הַבַּעַל, הֲרִי הִיא בְרִשׁוֹת הַבַּעַל.

She remains under the father's authority, until she enters the authority of her husband at marriage. If her father delivered her to the agents of her husband, then she is under the authority of her husband.

היא לעולם היא She — the girl (*na'arah*), remains — even after the time appointed for her marriage — under the father's authority — so long as she has not gone over to the authority of the husband, regarding all the rights listed in the previous mishnah, and if she is the daughter of an Israelite betrothed to a *kohen*, she may not eat *terumah*, until she enters the authority of her husband at marriage — i.e., until she is led under the bridal canopy (*hupah*) to effect the *nisu'in* (marriage) with her husband (*Rashi*); another version reads “until she enters the *hupah*.” מסר האב If her father delivered her — his betrothed daughter — to the agents of her husband — to receive her from her father, then she is under the authority of her husband — regarding the rights and obligations listed in the previous mishnah.

פֶּרֶק עֲשִׂירִי

Rambam Laws of Marriage

א הארוסה אסורה לבעלה מדברי סופרים כל זמן שהיא בבית אביה. והבא על ארוסתו בבית חמיו — מכין אותו מכת מרדות. ואפילו אם קדשה בביאה — אסור לו לבוא עליה ביאה שניה בבית אביה, עד שיביא אותה לתוך ביתו ויחיה עמה ויפרישנה לו.
ויהודר זה הוא הנקרא כניסה לחפה והוא הנקרא נשואין בכל מקום. והבא על ארוסתו לשם נשואין אחר שקדשה — משיערה בה קנאה, ונעשת נשואה, והרי היא אשתו לכל דבר.

ב כיון שנכנסה הארוסה לחפה — הרי זו מתרת לבוא עליה בכל עת שירצה, והרי היא אשתו גמורה לכל דבר. ומשתכנס לחפה נקראת נשואה, אף-על-פי שלא נבעלה.

CHAPTER TEN

1. According to Rabbinic law, a woman who has been consecrated (i.e., an *arusah*) is forbidden to engage in sexual relations¹ with her husband as long as she is living in her father's home.² A man who has relations with his *arusah* in his father-in-law's home is punished with “stripes for rebelliousness.”

Even when [the husband] consecrated [his *arusah*] by having sexual relations with her, he is forbidden to engage in sexual relations with her again until he brings her to his home, enters into privacy with her, and thus singles her out as his [wife].

[Their entry into] privacy is referred to as entry into the *chuppah*,³ and it is universally referred to as *nisu'in*.⁴

When a man has relations with his *arusah* for the sake of [establishing] *nisu'in* after he has consecrated her, the relationship is established at the beginning of sexual relations. This causes her to be considered his wife with regard to all matters.⁵

2. Once an *arusah* has entered the *chuppah*, her husband is allowed to have relations with her at any time he desires, and she is considered to be his wife with regard to all matters. Once she enters the *chuppah*, she is called a *nesu'ah*, although [the couple] has not engaged in sexual relations.

הנשואין כהלכתה פרק ה'

מהות החופה

שחופה היא — שמוסר האב ומכניסה לבעלה לבית שיש בה חידוש, כגון סדינים מצויירים סביבות הכתלים, ויש שעושים סוכה בורד והדס וכו', והוא מקום מיוחד כעין כילה שיושבים ביניהם השושבינים.²⁷

י. שיטה חמישית: מהות החופה — סודר, או טלית, שמניחים על ראשם של החתן ושל הכלה בשעת ברכות נשואין²⁸; או שהחתן מניח את שפת הבגד שהוא לבוש בו על ראש הכלה²⁹; וזוהי כניסה לחופה, כי חופה הוא לשון כיסוי³⁰; וכן מצאנו ברות, בשעה שביקשה מבעו שישאנה, אמרו לו³¹: ופרשת כנפיך על אמתך³².

יא. שיטה שישית: מהות החופה — משיצאה הבתולה בהינומא³³, והוא צעיף שעל ראשה משורבב על עיניה³⁴. ועל ידי שהחתן מכסה ראשה, הוא פורש כנפיו עליה, וכמו שאמרה רות לבעו³⁵: ופרשת כנפיך על אמתך³⁶. (ואם דוקא החתן צריך לפרוש את ההינומא על ראש הכלה, או גם אחרים יכולים לעשות זאת בתור שליחים של החתן — ראה פרק י"ב סעיף מ"א).

יב. שיטה שביעית: מהות החופה — תלוי במנהג המקומות, וכל מקום ומקום שהונהג צורת חופה באופן מסויים — הרי חופה זו עושה קנין נשואין במקום ההוא³⁷.

ה. במהות החופה שעושה הנשואין — נחלקו ראשונים, וכמה שיטות בדבר, כמו שיבואר לפנינו.

ו. שיטה ראשונה: מהות החופה — שיביא האיש את האשה לתוך ביתו ויתייחד עמה ויפרישנה לו¹⁶. לדעה זו פירשו אחרונים שחופה צריכה שני דברים: א) הבאה לביתו; ב) התייחדות בביתו¹⁶. ועוד, שאם לא הפרישה לו, אלא הביא אותה לפי שעה לביתו, ושילחה אחר כך לבית אביה — אין זו חופה¹⁷.

ז. שיטה שנייה: מהות החופה — ייחוד החתן עם הכלה לשם נשואין¹⁸, ואין צורך שיביאנה החתן לתוך ביתו¹⁹, אלא יכולים להתייחד בחדר של האשה או בחדר של אביה²⁰.

ח. שיטה שלישית: מהות החופה — שיביא האיש את האשה לתוך ביתו, אף על פי שאינו מתייחד עמה²¹, שכן למדים מהכתוב²²: "ואם בית אישה נדרה" — שכל שהיא בבית אישה הרי היא ברשותו²³, וזהו לשון "חופה" — שחופה אותה החתן ונכנסת לביתו²⁴. לדעה זו, יש מי שדן לומר שאם לא הביא אותה הבעל לביתו, אפילו גתייחד עמה לשם נשואין בבית אביה — אין זו חופה²⁵.

ט. שיטה רביעית: מהות החופה — מקום מיוחד שמביאים לשם את החתן ואת הכלה לשם נשואין, אף על פי שאינם מתייחדים שם ייחוד גמור, ואף על פי שאין הבית של הבעל²⁶, וזהו שכתב אחד מן הראשונים,

שלתן ערוך אבן העזר סימן לא — Shulchan Aruch

אבן העזר לא הלכות קידושין

ב ג) ג"א שאם קדשה בדבר שאין בקיאה בשומתן ב ופעמים טועים בהם הרבה כגון אבנים טובות ומרגליות וכיוצא בהם ואמר לה התקדשי לי באבן זו (ד) ששוה נ' זוז (ב) צריך ז' שומא דלא סמכה דעתה ד'יש מי שאומר (ג) [ב] שאפילו (ד) קידשה באבן סתם ולא אמר לה ששוה נ' זוז צריכה שומא ה'ולכך נהגו לקדש בטבעת שאין בה אבן: הגה ג ה) ואם קדשה בטבעת שיש בו ג) אבן ו) או נסתם טבעת ונמלא של נחושת (ד) אע"פ שאין דרך לקדש בכך חיישין לקידושין (כ"י נשם תשובת הר"ם בר נמח ומרדכי פ"ק דקדושין ז) ואפילו אמרו העדים תחת החופה שהוא של זה ונמלא נחושת אע"ג דלענין דינא נראה ללא היא מקודשת ד (ה) אפ"ה יש להחמיר לענין מעשה (תשו' מיימוני סוף הלכות נשים) (ו) ומ"מ נוהגין תחת החופה לשאול לעדים אם הטבעת שזה פרוטה כדי שחמד הכלה שאין מקדשה רק בשוה פרוטה (א"ח) ה [ג] גם נוהגין (ה) לכסות פני הכלות הננועות (ז) ואין מקפידות כמה מקדש (ד) אותן (מבואר בתשו' הרשב"א):

אבן העזר — Tur
סימן ס"א

אבן העזר סא הלכות קידושין

סא א האיש אחר שיכניס
האשה לחופה הרי היא
כאשתו לכל דבר ומה היא
החופה שתתייחד עמו וכו'. זו
היא דעת הרמב"ם פ"י לאישות
והר"ן כתב דיש אומרים דכשהצילה
החתן ליתו לשם נישואין והו חופה וכו' כתב עוד ע"ש ארחות חיים
דיש אומרים דהסודר שפורסים על ראש החתן והכלה בשעת הצרכה
זהו חופה ובשם העיטור דחופה היא שמוסרה האב לבעל ומכניסה
צבית שיש בו חידוש כגון סדינים המלווירין וכו' וכיוצא בזה כתב
רבינו ע"ש הרא"ש בסימן ס"ב ובתוספות פ"ק דיומא (דף י"ג):

א האיש שיכניס אשה לחופה א היא כאשתו לכל
דבר. (א) (ב) (א) ומה היא החופה (ב) שתתייחד עמו
אפילו לא בא עליה כיון שנתייחדו לשם נישואין
היא כאשתו לכל דבר וגובה עיקר כתובתה

כד"ה ולמדא ב אמר כתבו דחופה
של בתולה היא משילאה צהינומא ושל
אלמנה משעת ייחוד ולכן אמרינן
צירושלמי הלין דכנסין ארמלן צערב
צבת צריך למיכנסין מצעוד יום דהיינו ייחוד עכ"ל ובמדרכי ריש
כתובות (ס"י קל"ב) כתב דהא דמקדימין צברכה חופה לקידושין הוא
כי הכנסת חופה היא שמסרה צשחרית לחתן קודם הצרכה ואח"כ
מקדש צשעת צרכת נישואין ואז הכנסת חופה קודם לקידושין וכ"כ

לשם הצהרות אשר"י (פ"א ס"י יב). ובראיה דמנהגינו הוא כדברי
כולם מפני הספק ולכן ציוס ה' או ציוס ו' לאחר יציאת צ"ה שחרית
מכסין ראש הכלה צסודר שאז מסרה האב לחתן ולכן נוהגין צמדית
רוס"א להקפיד שלא לילך לכסות ראש הכלה צשחרית צלתי החתן
עמהם ושהחתן יאחו צציקוי עם הרצ והחשובים לכסות ראשה ונראה
שזהו מ"ש התוספות דבתולה שיוצאת צהינומא הוא חופה שלה ונוהגין
עוד לערב צשעת קידושין וצרכת חתנים פורסין יריעה ע"ג כלונסאות
ומעמידין לשם החתן והכלה ומקדשה ולשם מצרכין צרכת אירוסין
ונישואין ואח"כ מוליכין אותם לציאתם ואוכלין ציחד צמקום לנוע
דהיריעה הפרוסה ע"ג כלונסאות הוא צמקום הסודר שפורסין על
ראשיהם ונכון הוא שצשעה שמקדשה לא יעמדו חמת היריעה הפרוסה
ע"ג כלונסאות שהיא החופה אלא יעמדו לפניה ואח"כ כשמתחילין
לצרך ז' צרכות יעמדו שניהם חמת היריעה אכן עיקר החופה הוא
שמתייחדין צמקום לנוע ואוכלין שם וכמ"ש רבינו והרמב"ם ולכן יש
למנוע מלכנוס לשם רבים דאם לא כן אין כאן ייחוד ג' ולא מקום
לנוע והמנהג צכלונסאות נתפשט ע"י שרבים נאספים לשמוע הצרכות
ואי אפשר שיהיו נאספים לפני החדר שמתייחדים ולשמוע צרכת
חתנים על כן מצרכין אותו צרחוב העיר לפני צ"ה ופורסין יריעה
ע"ג כלונסאות ואח"כ הולכין מיד למקום לנוע:

KETUBOT CHAPTER 2 MISHNAH 1

האשה שנתארמלה או שנתגרשה, היא אומרת: בתולה נשאתני,
והוא אומר: לא כן, אלא אלמנה נשאתיך — אם יש עדים
שצצאת בהינומא, וראשה פרוע, כתבתה מאתים. רבי יוחנן בן
ברוקה אומר: אף חלוק קליות ראיה.

If a woman who became a widow or was divorced says: "You wed me as a virgin," and he says, "Not so, but I wed you as a widow" — if there are witnesses that she went out in a *hinuma*, and her head uncovered, her *ketubah* is two hundred. Rabbi Yohanan ben Beroka says, Even the distribution of parched grain is proof.

Tosfos Yoma 13b

ח"ר חגינה
הרא אמרת הלין דכנסין ארמלן לריך
לכונסן מצעוד יום שלא יהא כקונה
קנין צשבת כ"ל לפרס בתולה שיש לה חופה מצעוד יום משעת צהינומא ושל
לה חופה ואינה נקנית לבעלה לירשה וליטמא לה ולהפר נדריה אלא ע"י ציאה לריך לבל עליה מצעוד יום שלא יהא כקונה קנין צשבת
ואפילו אח"ל שיש לאלמנה חופה קודם ציאה כ"ל דיחוד שמתייחדת עמו היינו חופתה וזה יש לעשות קודם השבת אבל בתולה משילאה צהינומא
היא חופה שלה וזה היו רגילין לעשות ציוס אבל לא היו מייחדין אלא צלילה סמוך לציאה והשתא קאמר צירושלמי הלין דכנסין ארמלן לריך
לייחוד מצעוד יום דיחוד שלה היינו חופה וכן נראה לי יוסר לומר דאלמנה נמי חיה לה חופה קודם ציאה ויש לומר צמאי דפריש' שהכונס
אלמנה לריך לייחוד מערב צבת אחר צרכת הנשואין:

בתולה — סותרים קליעת שערותיה⁹⁹, ושוב קולעים אותן מחדש¹⁰⁰. כסוי הצעיף נעשה במעמד קהל אנשים¹⁰¹, וביניהם הורי החתן והכלה¹⁰², אשר הם מברכים את הכלה בברכה זו¹⁰³: "אחותנו את היי לאלפי רבבה"¹⁰⁴, ויש מקומות שבשעת פריסת הצעיף מומרים לפני הכלה בכלי־שיר¹⁰⁵, ואחר הכיסוי זורקים מיני זרעונים על החתן והכלה¹⁰⁶.

מו. פריסת הצעיף האם נחשבת כחופה? יש מן הפוסקים שסוברים כי מנהג פריסת הצעיף על פני הכלה היא מטעם קנין חופה, והוא לפי דעה אחת בראשונים¹⁰⁷ הסוברת שחופת בתולה היא משיצאה בהינמא¹⁰⁸, ואמנם כמה מהפוסקים העלו כן להלכה שפריסת הצעיף הריהי כחופה¹⁰⁹, וכשמתקדשת אחר כך נחשבת האשה נשואה למפרע¹¹⁰. אולם אחרים חולקים וסוברים שלגבינו אין פריסת הצעיף נחשבת כחופה ולא משווה את הכלה כנשואה, ואין זו אלא הכנה לחופה שתיערך לאחר מכן¹¹¹, והיא התחלת סדר נשואין¹¹².

מו. וכדי לצאת ידי חובת כל הרעות, צריך שכיסוי הצעיף תיעשה לפי כל הדינים הנצרכים בחופה¹¹³, וכמו שיבואר לפנינו:

מח. שני עדים כשרים יראו כשהחתן פורס את הצעיף, כי חופה צריכה עדים¹¹⁴, וגם צריך לייחד העדים שלא יפסלו על ידי צירוף עדים קרובים¹¹⁵. וכן צריך שהחתן והכלה יראו את העדים, כדין עידי קדושין¹¹⁶.

מט. החתן והכלה יכוונו לשם קנין חופה בעת פריסת הצעיף, ורצוי לעורר אותם על כך¹¹⁷.

נ. כיסוי הצעיף ייעשה בבית¹¹⁸ השייך לחתן¹¹⁹, או בבית שניתן רשות לו ולשושביניו להכנס לשם¹²⁰.

פרק יב, לג — מ פריסת צעיף על פני הכלה

לפ. פריסת צעיף על פני הכלה קודם החופה והקדושין — נהוג בקהלות אשכנזיות, והובא מנהג זה בפוסקים⁸⁴. וכמה טעמים נאמרו לדבר: (א) משום צניעות⁸⁵; (ב) כדי להורות שהכלה אינה רואה ולא מקפידה במה מקדשין אותה ומתמצית להתקדש בכל מה שיתן לה החתן⁸⁶; ועוד נימוקים אחרים⁸⁷, ויש סוברים שהיא משום קנין חופה, וכמו שיבואר להלן⁸⁸.

מ. הכלה עונדת הצעיף כל שעת החופה עד הייתוד⁸⁹.

מא. מי פורס הצעיף על פני הכלה? במדינות מסוימות המנהג שהחתן הוא שנותן את הצעיף בראש הכלה⁹⁰. אך במקומות אחרים אינם מדקדקים בזה ולפעמים פורסין הצעיף שלא במעמד החתן כלל⁹¹. ובכמה מדינות נוהגים שאין החתן פורס את הצעיף אלא אנשים אחרים⁹², כגון ההורים והשושבינים או רב המקום⁹³. והואיל וקיימים חלקי מנהגים בדבר זה — יתנהגו בהתאם למנהג מקום הנשואין⁹⁴.

מב. ומזהו טיב הצעיף? הצעיף הוא מאריג משובח ונאה⁹⁵.

מג. האם רשאים לעשות צעיף מכסף וזהב לכסות בה פני הכלה — ראה פרק י"ג סעיף ל"ט.

מד. המותר להשתמש בצעיף משל תשמישי מצוה לכסות בה פני הכלה? מלפנים היה נהוג שהצעיף שמכסים בו את פני הכלה היו לוקחים מכלי קודש של בית-הכנסת⁹⁶, ודנו הפוסקים אם אין איסור בדבר⁹⁷. אמנם בתקופות האחרונות אין משתמשים לצורך זה משל כלי בית-הכנסת⁹⁸.

מה. מנהגים שונים נהוג בעת פריסת הצעיף: קודם כיסוי הצעיף לכלה

עניני אישות

תתקנ מעם להדעקטיך (טיף) שהחתן מכסה את הכלה (יא) קודם החופה, על שם ותקת הצעיף ותתכס דרבקה (* שם):

תתקנא מעם שבשעת היחוד הכלה פושטת תכשיטיה וכן נוהגין אפילו בשעת החופה להתיר קשרי בגדי הכלה כראוי, להכין היחוד. וכן מה שנכנס הכהן גדול לפני ולפנים רק בבגדי לבן, כי שם נכנס ליחוד. ובשאר עבודות נכנס בשמונה בגדים לקטם הכלה, ויכנסו הקשומין לעורר אהבה בלב דודה, כדי שיתיחד עמה אח"כ (יג) והיו לאחדים (עבודת ישראל ליום כפור):

תתקנב טעם שמכסין את ראש הכלה בשעה שמוליכין אותה לחופה, משום שאי מן הקללות שנתקללה האשה לפי שהביאה מיתה לעולם היתה שתכנס כאבלה (* עיין ילקוט ראובני פרשת בראשית):

הנשואין כהלכתה פרק י"ב

Ta'amei Haminhagim

קונטרס אחרון
תתקנ (יא) קודם החופה. ועיי' דגול מרבבה (יו"ד סימן שמ"ב) בשם הכיח (אה"ע סימן ס"א), דאפילו לדעת האומרים דמה שמכסין הכלה מיקרי חופה, היינו במדינת רוס"א שהחתן בעצמו הולך עם הרב לכסות ראש הכלה, עיין שם (*). וכן עדיין המנהג בכל מדינות וואליין, אבל במדינות הללו שאין החתן הולך כלל לכסות ראש הכלה, פשיטא שאין זה מקרי חופה, דאי אפשר להיות חופה בלתי חתן או שלוחיו, שאם החתן היה מכבד להרב לכסות ראש הכלה, אפשר דשלוחו של אדם כמותו, אבל במדינות הללו צד הכלה מכבדים להרב בכיסוי הינמא בלי שום ידיעת החתן, פשיטא שאין זה חופה כלל:

(* בספר דברי שאול (נשא) כתב על ותקת הצעיף ותתכס, כי הבינה בשכלה שכל שהוא אדונו, שוב אמור לה ללכת פרועת ראש. ומה מיסר השכל לנשים שלנו אשר פרוצות בזה בעוה"ר עכ"ל:

(* הנך בדבר המנהג שקודם החופה הולך הרב והשובי העיר לכסות פני הכלה ואומרים פסוק זה. אחותינו את היי לאלפי רבבה, מדוע בתרו בברכת לבן הארסי. וכן קשה על ברכת לבן לאחותו, הלא מרשעים יצא רשע ולא ברכה. אך ברכתו היתה ניכ ברשעות, כי כוונתו היתה במה שאמר אחותינו, יען שאת אחותינו זרוב בנים הולכים אחר אחי האם, את היי לאלפי רבבה, וכל הנשים יהיו כמו אני, וכמותי ירכו. והנה הנושא אשה צריך לברוק באחיה. ויען שהרבה אנשים לא נהגו כן, ע"כ הולך הרב עם תשובי העיר לכסות פני הכלה ואומרים לה אחותינו, היינו שהיא כאחותם, את היי לאלפי רבבה, וכמותם ירכו מורי הוראה בישראל (ראיתי בספר א'):